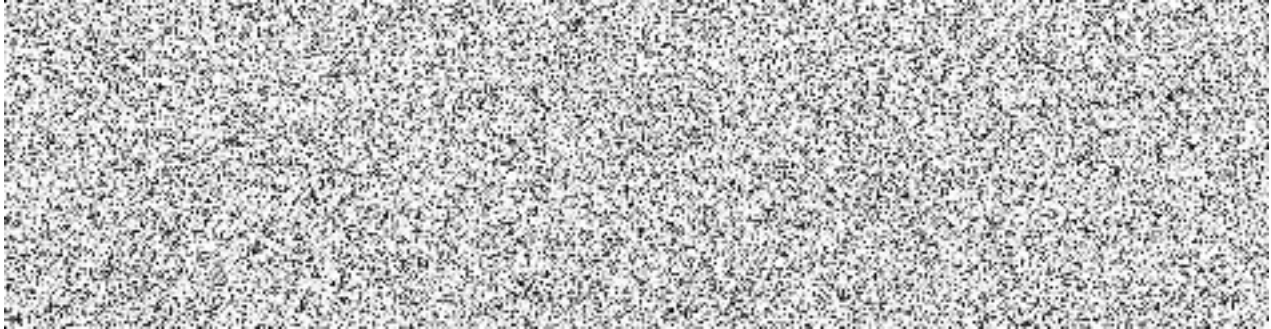

Vězeňská služba České republiky
Generální ředitelství Praha

Soudní č. 1672/1a, pošt. příhrádka 3, 140 67 Praha 4, tel.: 244 024 111, fax: 244 024 809, ISDS: b86abcb

SDĚLENÍ
ve věci žádosti o poskytnutí informace

Vězeňská služba České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, subjekt povinný podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („zákon o svobodném přístupu k informacím“), poskytovat informace, vztahující se k jeho působnosti („povinný subjekt“), obdržel písemnou žádost o poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, jak ji prostřednictvím elektronické adresy podatelny zaslala [redacted], („žadatel“).

Žádost byla zaevidována pod [redacted]. Obsahovala požadavky na zpřístupnění informací vztahujících se k institutu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, přičemž je ze žádosti zřejmé, že je výrazně motivována zájmem, jaká je praxe soudů v předmětné věci. Proto, jak se uvádí v žádosti: „*tímto žádáme o veškeré dokumenty, statistiky a informace zachycující danou problematiku, které nám můžete poskytnout, a které nám pomohou zodpovědět výše vyřčené dotazy*“.

I.

Povinný subjekt žádost posoudil z hlediska ústavního práva na svobodný přístup k informacím podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod („Listina“) a právní úpravy v zákoně o svobodném přístupu k informacím a dospěl k závěru, že je nezbytné lhůtu k vyřízení žádosti prodloužit, jelikož jest založena potřeba konzultace s odbornými útvary povinného subjektu, které mají vážný zájem na vyřizování předmětu žádosti.

Půjde také o věcné posouzení, zda část žádosti splňuje podmínky podle ustanovení § 14 odst. 5 písm. b) a písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím.

Důvodem prodloužení lhůty je rovněž požadavek na poskytnutí dosud neukončeného zpracování statistik ve věci podmíněného propuštění pro účely „Statistické ročenky Vězeňské služby České republiky za rok 2020“.

Lhůta k vyřízení žádosti tím, ve smyslu § 14 odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím, byla prodloužena o 10 kalendářních dnů a tato skutečnost žadateli sdělením pod [redacted] oznámena.

II.

Na úvod řízení o žádosti povinný subjekt sděluje, že dle čl. 17 odst. 5 Listiny platí, že „*státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.*“. Z čl. 17 odst. 4 Listiny pak vyplývá, že „*svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu zdraví a mravnosti.*“.

Obdobně je limitace práva na informace stanovena podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, kde se uvádí, že „*každý má právo na svobodu projevu, kdy zmíněné právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky. Užívání těchto práv s sebou ale nese povinnosti a odpovědnost, a proto může podléhat určitým omezením.*“.

Také Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod v čl. 10 určuje, že „*každý má právo na svobodu projevu. Nicméně, jeho výkon může podléhat určitým omezením, které stanoví zákon a jsou nezbytné v zájmu národní bezpečnosti, v zájmu veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví, morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo k zachování autority a nestrannosti soudní moci.*“.

Zákonnou úpravu práva na informace, a to buď zveřejněním, anebo na základě podané žádosti, zajišťuje zákon o svobodném přístupu k informacím.

Z jeho obsahu nelze opominout, že povinností žadatele je v případě podávání žádosti dostát požadavkům konkrétnosti, srozumitelnosti, dostát požadavku na formulaci písemné žádosti tak, aby povinný subjekt si byl jist, jaká informace je vymáhána. Uvedené zdůrazňuje také uznávaná judikatura a možno na tomto místě například připomenout rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. července 2016 (čj. 9 As 124/2016 – 42), cit.: „*Formulace žádosti o informace je věcí žadatele. Netrpí-li žádost o informace nedostatky, které by bránily jejímu posouzení, není úkolem povinného subjektu, aby se snažil žádost nějakým způsobem domýšlet či přetvářet. Případné nedostatky žádosti, které však nebrání jejímu posouzení, jdou na vrub samotného žadatele.*“.

Právo na svobodný přístup k informacím přitom, jak bylo vyjádřeno výše, není absolutní.

Již samotný zákon o svobodném přístupu k informacím stanoví několik omezení, a pokud jde o výčet důvodů pro omezení (pro odmítnutí nebo částečné odmítnutí žádosti), tyto jsou stanoveny zejména v ustanoveních § 2 nebo § 7 až § 11 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.

Podle § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, informací se pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.

Respektovaná judikatura zdůrazňuje také odpovědnost žadatele za takové vymezení požadované informace, aby povinný subjekt mohl bez pochybností učinit závěr, jaké informace vlastně

mají být poskytnuty (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. srpna 2013, čj. 1 As 47/2013 – 52). Nároky na konkrétnost žádosti vyplývají i z textu Důvodové zprávy k zákonu o svobodném přístupu k informacím. Vyjadřuje se zde, že „*žádost má co nejpřesněji identifikovat požadovaný dokument, to znamená, v žádosti by měl být buďto označen konkrétní dokument, příp. není-li žadateli označení dokumentu známo, měl by být předmět žádosti natolik konkrétní, aby bylo možné dokumenty jednoznačně identifikovat a poskytnout.*“.

Podle ustanovení § 6 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, pokud žádost o poskytnutí informace směřuje k poskytnutí zveřejněné informace, může povinný subjekt nejpozději však do sedmi dnů, místo poskytnutí informace sdělit žadateli údaje umožňující vyhledání a získání zveřejněné informace.

Podle § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti, s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.

III.

Jak bylo již výše uvedeno, v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. července 2016 (čj. 9 As 124/2016 – 42) se judikuje, že „*formulace žádosti o informace je věcí žadatele. Netrpí-li žádost o informace nedostatky, které by bránily jejímu posouzení, není úkolem povinného subjektu, aby se snažil žádost nějakým způsobem domýšlet či přetvářet.*“.

Shodně lze odkázat například i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. srpna 2013 (čj. 1 As 47/2013 – 52): „*Pokud by se měl každý dotázaný správní orgán nad rámec formulace žádosti o informace zaobírat tím, co vlastně žadatel chce vědět, mohlo by lehce dojít k naprosto zbytečnému zavalení povinných orgánů prací nadbytečnou.*“.

Z právní úpravy provedené v ustanovení § 14 odst. 5 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, pak výslovně vyplývá, je-li „*1. žádost nesrozumitelná, 2. není z ní zřejmé, jaká informace je požadována, 3. žádost je formulována příliš obecně*“, uplatní se institut výzvy k odstranění vady podání. A je na žadateli, aby žádost blíže specifikoval, upřesnil. Zhojil tím její vady.

Povinný subjekt, byť k tomu byly dány podmínky, k přímé aplikaci institutu výzvy k odstranění vady podání nepřikročil.

Přiklonil se v tomto konkrétním případě k základním zásadám správního řízení ve smyslu ustanovení § 2 až § 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, jak jsou tyto ustanovením § 20 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím do procesu pro řízení o žádostech delegovány

Informace se tudíž podávají v rozsahu a mezích, co lze dovodit ze žádosti s obsahem požadavku na „*veškeré dokumenty, statistiky a informace zachycující danou problematiku, které nám můžete poskytnout, a které nám pomohou zodpovědět dotazy: Kolikrát soudy rozhodovaly o podmíněném propuštění? U kolika odsouzených soudy rozhodovaly o podmíněném propuštění? V kolika případech bylo soudem vydáno usnesení o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody? V kolika případech bylo soudem vydáno usnesení o podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody na základě prvního návrhu či žádosti odsouzené osoby?*“.

IV.

Dostupné informace v souvislosti s projekty Probační a mediační služby České republiky Křehká šance I a Křehká šance II. a komisemi pro podmíněné propuštění:

Činnost Komise se zásadně řídila metodikou, závaznými postupy vymezenými Probační a mediační služby České republiky. Neboli, práce komisi byla především založena na tom faktu, že organizačně model práce Komise má centrálně řídit a administrativně spravovat Probační a mediační služba České republiky v příslušných soudních okresech (v nichž je zároveň věznice).

Z dostupných zdrojů (veřejně dostupných zdrojů) povinný subjekt žadateli následně předkládá sdělení v tom smyslu, že zřejmě klíčovou myšlenkou pro vznik projektů Křehká šance a tím i Komise bylo přenesení rozhodovací pravomoci v případech podmíněného propuštění ze soudů na parolové rady, tedy komise pro podmíněné propuštění.

Při té příležitosti se uvádí, že v květnu 2008 byl podpořen a schválen ministrem spravedlnosti projekt, jehož cílem bylo „vytvořit standardizovaný proces přípravy podkladů potřebných pro rozhodnutí soudu v žádostech o podmíněné propuštění a prostřednictvím tohoto zvýšit efektivitu probační práce s podmíněně propuštěnými v průběhu zkušební doby podmíněného propuštění (tzv. parole), ověřit vhodnost a účelnost zapojení dalších subjektů do procesu přípravy podkladů pro rozhodnutí soudu o podmíněném propuštění, a to například odborníků na problematiku práce s propuštěnými osobami a oběťmi trestných činů, zvýšit informační a výpovědní hodnotu podkladů potřebných pro rozhodnutí soudu v žádostech o podmíněné propuštění.“.

Projekt byl označen jako Křehká šance a v průběhu realizace projektu byla prováděna výzkumná šetření s cílem vyhodnocení efektivitu činnosti „Komisi pro podmíněné propuštění“.

Doba realizace projektu byla od 1. května 2016 do 30. dubna 2020. Hlavním realizátorem byla Probační a mediační služba České republiky a spolupracujícím subjektem byla Vězeňská služba České republiky.

Jednání Komise je vymezeno dokumentem s názvem „Metodika práce Komisi pro podmíněné propuštění“, který byl zpracován v rámci projektu Křehká šance reg. č. CZ.1.04/3.1.00/73.00004 a následně revidován v rámci projektu Křehká šance II. Metodika práce Komisi pro podmíněné propuštění byla zpracována tak, aby umožňovala všem zainteresovaným subjektům pracovat v souladu s projektovým záměrem, a také porozumět všem souvislostem dané problematiky.

Bylo naplánováno, že v průběhu projektu Křehká šance Komise projednají 1 104 případů odsouzených v rámci 368 parolových slyšení. Toto byl však pouze předběžný plán, nikoliv indikátor projektu. Podle získaných informací bylo zařazeno do projektu 795 odsouzených. Z toho absolvovalo parolové slyšení 625 osob, 175 odsouzených buď v průběhu projektu Křehká šance odstoupilo, anebo byli vyřazeni.

Další podrobné informace a údaje např. na webových stránkách Probační a mediační služby České republiky (<https://www.pmscr.cz/krehka-sance-ii/>).

V.

Povinný subjekt dále konstatuje, že problematika podmíněného propuštění je poměrně často skloňovanou ve věci žádostí o poskytnutí informace. V té souvislosti se žadateli poskytuje také výťah z vyřízení žádosti (poskytnutí informace), kdy žadatelem byla jiná advokátní kancelář.

Ohledně skutečnosti, že věznice (resp. její příslušný zaměstnanec) zpracovává na vězně žádajícího o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody hodnocení, ve kterém uvádí, zda vězeň plní či neplní stanovený program a žádosti o sdělení, jaké jiné je možné znění věty: „*V současné době stanovený program zacházení plní svůj cíl.*“, povinný subjekt konstatuje, že plnění cíle programu zacházení je zásadně plnění nastaveného cíle programu odsouzeného, který se pravidelně vyhodnocuje ve stanovených intervalech.

Obecně řečeno plnění cíle programu může být pojato jako hodnocení pouze samotného cíle programu zacházení jako takového nebo zahrnuje širší kontext plnění cíle programu zacházení ve všech jeho pěti oblastech ve smyslu naplňování účelu výkonu trestu. Často se obě polohy prolínají, ale nelze to posoudit, protože text hodnocení odsouzeného nebyl dán k dispozici. Samotné konstatování, že stanovený program plní svůj cíl, vyznívá pro odsouzeného pozitivně.

K požadavku na vysvětlení, jakým způsobem je zjišťováno riziko statisticky kriminogenních faktorů, povinný subjekt uvádí, že výpočet rizikovosti statických faktorů je založen na údajích o charakteristikách trestné činnosti a uložených sankcí - týká se trestní minulosti, způsobené újmy a aktuální trestné činnosti se zaměřením na její specifické rysy. Mezi zdroje patří zejména opis z Rejstříku trestů a rozsudková data od soudu.

Statické riziko se vypočítává automaticky. Vzorec v sobě obsahuje několik dílčích výpočtů, mezi něž se zahrnuje:

- Specifickou trestnou činnost; zohledňuje specifickou trestnou činnost v minulosti i současnosti.
- Copas rate - index intenzity páčání trestné činnosti.
- Podíl nepodmíněných odsouzení z celkového počtu uložených trestů.
- Věk odsouzeného v době nástupu aktuálního odsouzení a v době spáchání první trestné činnosti.

Výsledná hodnota statického rizika je převedena na čtyřstupňovou škálu: nízké, střední, vysoké a velmi vysoké riziko. Čím vyšší je hodnota statického rizika, tím větší je pravděpodobnost, že dojde k opakování selhání v podobě recidivy. Prediktivní potenciál statického rizika je velmi silný, jehož hodnota informuje o zátěži, které bude v budoucnosti odsouzený čelit.

VI.

Pokud jde o statistické údaje Vězeňské služby České republiky o celkovém počtu pravomocně schválených návrhů na podmíněné propuštění, tyto jsou určeny veřejnosti jako volně dostupné na webových stránkách Vězeňské služby České republiky (<https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>). Statistická ročenka za rok 2020 bude publikována na konci dubna 2021.

V roce 2020 bylo kladně vyřízeno 3 268 návrhů na podmíněné propuštění, z toho 3 255 odsouzených bylo podmíněně propuštěno na svobodu a 13 odsouzených bylo podmíněně propuštěno a převedeno do dalšího omezení osobní svobody:

VII.

Na závěr má povinný subjekt za patřičné a relevantní připomenout také závěry Nejvyššího správního soudu (ze dne 7. května 2009, čj. 1 As 29/2009 – 59) týkající se určování působnosti povinných subjektů podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Soud uvedl, konstatoval, že platí: „*k působnosti povinného subjektu se vztahují zpravidla všechny informace, které má objektivně k dispozici. Tento závěr logicky plyne ze zásady zákonnosti výkonu veřejné moci. Povinný subjekt je povinen vykonávat svou činnost pouze v mezích a způsoby stanovenými zákonem, a pokud v rámci své činnosti fyzicky disponuje některými informacemi, mělo by to být pouze v důsledku výkonu jeho zákonné působnosti*“.

Z uvedeného je více než zřejmé, že dotazy směřující k činnosti příslušných soudů nemohou být v dispoziční pravomoci Vězeňské služby České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, jakožto subjektu povinného ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, poskytovat informace, vztahující se k jeho působnosti.

